UNIVERSITY OF ILLINOIS

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 47. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 28. лютого, 1927.

VOL. XXXV. No. 47. Jersey City, N. J., Monday, February 28. 1927. THREE CENTS

КУЛИДЖ ВЕТУЄ ФАРМЕРСЬКИЙ БИЛ

ПРОТИ ОПІНІЇ СВОЇХ ПАРТІЙНИХ ТОВАРИШІВ ПРИЗНАЄ ЙОГО ШКІДЛИВИМ.

ВАШИНГТОН, 25. лютого. — Президент Кулидж відіслав нині до сенату законопроект Мекнарі-Гогена про допомогу для фармерів.

В своїм ветї президент заявляє, що проект є шкідливий, неслушний та безправний. На його думку, введений в життя він певно пошкодивби другим промислам та загрозивби народному добробутови.

За заявою президента виступив генеральний прокурор Сарджент, доказуючи, що проект не годиться з американською конституцією.

З УСІХ СТОРІН ПІДНОСЯТЬСЯ ПРОТЕСТИ ПРОТИ ВЕТА ПРЕЗИДЕНТА.

ЗАХІДНІ ФАРМЕРСЬКІ СТЕЙТИ ЗАПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ.

ВАШИНГТОН, 25. лютого. — Ледво розійшлася чутка, що президент відослав назад проект закона про фармерську допомогу, а вже з усіх усюдів посипалися протести проти кроку президента.

Перші протести піднялися серед конгресменів та сенаторів. Прихильники фармерського закона сейчас стали робити заходи, щоби вето президента уневажнити новим голосованнем. Се відай буде дуже трудно осягнути.

Далі підняли голоси легіслятури стейтів. Легіслятура стейту Айови сейчас ухвалила резолюцію з домаганнем до конгресу звалити вето Кулиджа. Рівночасно в сій легіслятурі появилася петиція, щоби Лавден, а не Кулидж був кандидатом республиканської партії при слідуючих президіяльних виборах.

На загал можна сказати, що противники Кулиджа в республиканській партії використовують се вето для своїх особистих цілий.

КУЛИДЖ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ПРАВО БАНКІВ ТВОРИТИ ФІЛІЇ.

ВАШИНГТОН, 25. лютого. — Серед загального зацікавлення президентовим ветом проти закона про фармерську допомогу не звернув на себе уваги факт, що президент Кулидж підписав банковий закон, хоча сей закон ухвалено лишень завдяки тому, що так званий фармерський блок порозумівся з банкирським блоком про взаїмну допомогу при ухваленню законів.

На основі нового закона так звані національні (краєві) банки будуть мати широкі права щодо інвестования та позичок на землю, а також будуть мати право закладати філії.

КУЛИДЖ ГОДИТЬСЯ НА КРОКИ АНГЛІЇ В НІКАРАГВІ.

ВАШИНГТОН, 25. лютого. — Президент Кулидж заявив газетярам, що американський уряд не має нічого проти висилки военного англійського корабля до Нікарагви для охорони англійських горожан.

Діяс, кандидат консервативної партії на президенту Нікарагви, подав Злученим Державам умови, на яких Нікарагва готова ввійти в тісний союз зі Злученими Державами. Злучені Держави малиби дістати строгу контролю над фінансовими й військовими справами Нікарагви. Нікарагва просить рівночасно о позичку в сумі 20 міліонів долярів.

Діяс каже, що лишень американська інтервенція може вратувати Нікарагву від спорадичних революцій.

11-ЛІТНИЙ ВБИЙНИК ПРИЗНАНИЙ ЛІКАРАМИ НОРМАЛЬНОЮ ДИТИНОЮ.

НЬЮ ЙОРК, 25. лютого. — Лікарі, що розслїджували умовий стан Михайла Понкраскова, 11-літнього хлопчини, що дня 14. лютого підчас нападу на одну крамницю вбив її властителя, видали вже судови своє ороченнє, в якім признають молодого вбийника здоровим умово хлопцем. Після лікарів, хлопчина розвинений умово понад пересічну дитину того віку.

Суд лишив прокураторії тиждень часу на те, щоби вона рішилася, чи ставити хлопця на суд за вбийство, чи за дїточе лихе поведенне.

ФІЛЬМОВИЙ ДИРЕКТОР САМОВБИЙНИКОМ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 25. лютого. — Лін Рейнолдс, відомий фільмовий директор підприємства Юниверсел Филм Корпорейшен, який вернув учора з довшої праці у горах у страшнім нервовім розстрою, зробив на прінятнїй в своїм домі сцену своїй жінці, в якій він грозив їй вбийством, а відтак справді добув револьвер та вбив, але не жінку, а себе самого.

Рейнолдс управляв знимкою образків від 1921. року. За той час він уславився такими образками, як „Скай Гай", „Де Рейнбов Трейл" і другі.

КЛОПІТ УРЯДУ З ДЖАБОВЦЯМИ.

ВАШИНГТОН, 25. лютого. — Ледво президент Кулидж підписав закон про розведенне державної контролі над радіом, на основі котрої уряд мавби сотворити урядову раду з 5 членів, а вже до нього наплило близько тисячі прозьб о найменованне до сеї ради.

НЕ ВІРИТЬ, ЩОБИ АМЕРИКА ПРИСТУПИЛА ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

ЛОНДОН, 24. лютого. — В своїй промові, яку виголосив генеральний секретар Ліги, сер Ерик Дрімонд перед парляментарним комітетом Ліги Націй, зазначив він, що нема надії, щоби Америка вступила до Ліги Націй, як це думають деякі европейські держави. З того не виходить, що Америка буде стояти осторонь Ліги. Вже тепер вона брала участь і навіть офіціяльно в рїжних нарадах, скликаних Лігою, як от в нарадах над поширенням здоровля, припиненя торговлі опіюм.

УКРАЇНЦЯМ НЕМА МІСЦЯ.

Не приймають „Русинів" (Українців) нікуди, — хоч лягай та вмирай. І то на „своїй землї". На території Закарпатської України перед війною було 8 начальників залізничої служби, а нині всього 1, та й того перекинули з української місцевости до Мадярів. Отже, виходить, не то що не приймають нікуди Українців, а ще й викидають звідусюди. Такої то „автономії" дочекалися від Чехів!

ХТОСЬ УБИВ ДІВЧИНУ НОЖИЦЯМИ.

Сан Франціско. — Г. Леонг, „китайский мотиль", як її називали, найдено в її помешканню замордовану в страшний спосіб. Хтось вбив у її груди пару острих фризіерських ножиць і забрав з неї усю біжутерію (нашийники, перстені і т. п.).

ЯК ПРИТИСКАЮТЬ УКРАЇНЦІВ-ЗАКАРПАТЯН.

Др. Ю. Брашайко на загальних зборах довірників християнсько-народньої партії виголосив реферат про актуальні потреби господарської політики на Закарпатті. З цього реферату довідуємося, що життя наших карпатських братів не аби-яке веселе. Народ наш живе там, головним чином, зі скотарництва; велику частину землї — 10—15% забирають пасовиска. Але „ці наші пасовиска в більшости це — звільнена від лісів земельна площа, що жадної трави на ній не побачиш; худоба цілий день ходить по пасовиску голодна і так приходить до дому". Не краще і з лісовою господаркою. Ліси тї становлять 35—60% всієї землї краю. Але вони належать або рарського або шенцорського лїса". Нема чого втішатися й зі стану сільського господарства. „Хто був на господарських виставах у Празі і бачив картини меліорації нашої республики (цебто Чехів), з жалем мусїв бачити, що всюди в иншых частинах нашої республики великі мілїони вкладає як державна так і місцеві організації, а у нас на меліорацію землі ні держава, ні товариства нічого не дають"...

Так то славянські „братяки" облуплюють „рідних" закарпатських Українців.

ЛІКАРИК ПОВІСИВСЯ.

В суботу, 12. лютого, в ночі повісився в арештах форту (Канада) Ф. Лікарик, убийник Мих. Томашевського з Чіпмен. Лікарик скрутив з простирала шнур і повис на вентиляторі.

По дослїданім морді 13. сїчня адвокати старалися на прелімінарнім переслуханню післати Лікарика до Понёки як божевільного, однак судля тому спротивився і зарядив поставити його перед суд за душогубство. Як видно, Лікарик знав, що його чекає і щоби заощадити комусь клопоту, сам повісився.

З ТЕРЕНУ ЛІТЕРАТУРИ И МИСТЕЦТВА.

Ред. Сектор ВУФКУ прийняв такі нові сценарії, затверджені Вищою Репертуарною Радою при Наркомосі: „Полундра" — сценарій Затворницького з життя маленької „полярної комуни" — геофізичної стації на далекій північ СРСР; „Вітер зі сходу" — сценярій Панченка і Годкевича за романом Жеромського „Проростень"; „Гайдамаччина" — сценарій З. Тулуба; „Слон і сірник" („Зарізяний режімом") — весела комедія В. Маяковського; „Борислав сміється" — сценарій П. Нечеса за Іваном Франком; „Безпутні" — дитячий сценарій Брасюка і Френкеля; „Попутчиця" — сценарій Британа і Скрипника.

В. Вражливий виготував до друку нову збірку оповідань на 8 друк. аркушів, яку буде видавати „Книгоспілка".

Михайло Майський працює над великою повістю „Люди чорного кварталу". Закінчив кіно-сценарій „Герої будніў".

Микола Куліш обробляє пєсу „Так загинув Гуска". Працює над романом.

КРЕДИТОВО-БАНКІВСЬКИЙ ВИЗИСК НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

З органу християнсько-народньої партії „Свобода" довідуємося про те, скільки багато засобів карпатське населення віддає на „преуспеяние" чеської державної кредитно-банківської системи. І на цій ділянці панує та-ж система кольонізаційного зиску, що й у всьому політично-громадському житті.

Так, взяти хочаб, куди течуть засоби, що їх зібрала т. зв. Виноградська Ощадниця. За 1½ року своєї діяльности вона зібрала на території Закарпатської України вкладів на суму біля 27,000,000 чк. З тих грошей ледви 7,000,000 чк. використала на терені краю, а то все — біля 20,000,000 чк. перелило до Праги, до чеських банків. Так мізерна Закарпатська Україна, голодна і вбога, стає за гній для пражського великого капіталу.

„Свобода" з властивою їй сліпотою, не розуміючи самого механізму капіталістичного накопичування, „в цій задушуючій кредитовій атмосфері ачеює до справедливої опінії широкого чеського загалу".

НОВИЙ СПОСІБ ЛІКУВАННЯ ВІД „ЗЛОГО ДУХА".

Всякі релігійні забобони держаться переважно на мало розвиненому жіноцтві. Особливу силу має серед них римський католицизм. Жіноче серце, як звісно, мягке, а тому воно пробачає частенько ксьондзам всі їх „вільні і не вільні" гріхи, але часами „чаша" терпіння переповнюється, і тоді відний той, хто попаде в жіночі руки.

У Франції, в місті Вонвон, жив собі довший час спокійно солідний ксьонжулько. Траплялися з ним деякі „пригоди", але те все якось добре сходило з рук: чоловік, бач, не камінь, — істота мягка, а тому часами й „угнеться". Нарешті стан „неможливого" перебрав, мабуть, в ньому дозволену мірку і викликав „святий гнів" серед своїх найвірнїйших овечок — жіноцтва. Блискавицею серед них пронеслася чутка, що в ксьондзові сидить „чорт"! Що правда, черево в ксьондза було не маленьке, і помістилось би там не тільки один, а цілий тузин чортів. Одного разу піймали жінки ксьондза тай давай дубасити, чим попало, кажучи, що виганяють з нього „злого духа". Одчухрали ксьондза, а тоді пішли до його покоїв та й поняли ще добре боки 27-літній „господині" і 25-літній „кузинці". В діло вмішалася поліція. Чарівників, що винайшли такий радикальний спосіб лїкування від „злого духа", засудив суд по місяцю арешту. Ксьондз перейхав на другу парафію і, кажуть, грішити став трохи меньше та почав, закинувши евангелію, вчитися „конспірації"...

ПОДАТКИ НА ПАСОВИСКА И ТОЛОКИ.

„Моніторул офіціял" з 14. і. ц. р. поміщує постанову міністерства рільництва, котрою роспоряджується „рільничим радам в Семигороді, Буковині і Банаті, що вони мають з новим роком почати збирати новоустановлені податки з толік і пасовиск в такім порядку: За одну штуку великого або три штуки малого скота платиться 100 леїв за один рік користування. Ціна за річний винаєм цих земель під пасвиска і сїнокос виносить 800—1000 леїв за пів гектаря річно. У виїмкових случаях рішає само міністерство про відмінне уживання цеї законної норми".

Це сухі слова і цифри самого закона. Але що вони говорять? Цілі століття користувалися селяни і їх громадські управи автономією в користуванні сервітутних прав, що мусіли навіть за панщини признавати дідичі. Зате тепер в боярській Румунії столітний закон ламає грабіжницька боярня, бо гроші за ці пасовиска підуть не в громадські каси, а в т. зв. „рільничі ради", котрі є тепер прибіжищем як найгіршого адміністративного шумовиння, яке годі було дальше держати навіть і в продажних румунських урядах. Щоби обезпечити тих гієн рішів Букарешт грабити села, але тільки в „освободжених" краях, а не в самій Румунії. Це й означає „пригорнути молодшого брата"!

АМЕРИКА БЕРЕ УЧАСТЬ В НАРАДАХ ЛІГИ

ЖЕНЕВА, 25. лютого. — Дня 14. марта відбудеться в Женеві з рамени Ліги Націй конференція в справі приватного виробу оружя, муніції і военних знарядів. Ці наради будуть вступом до міжнародної розоружної конференції.

В кругах Ліги запанувала велика радість, коли рознеслася вістка, що вашингтонський уряд іменував офіціяльних своїх відпоручників, які будуть брати участь в тих нарадах. В ноті, яку вислав американський уряд зазначено, що уряд заявляється за такою конференцією з тим, щоби вона обнимала не тільки приватний вирїб оружя, але мала контролю і над державними фабриками оружя і муніції.

Америку буде заступати Г. С. Гибсон, американський амбасадор в Бельгії.

ПОСУНУЛИ ТИСЯЧАМИ ЗА ДІЯМАНТАМИ.

ЙОГАНЕСБУРГ, Полуднева Африка, 25. лютого. — Фарма Грасфонтайн була сегодня цікавим видовищем. Відчинено її як нове поле до гребання за діямантами. 100,000 людей збігалося і були свідком того, як 17,000 найкрасших шукачів діямантів ждало нетерпелино, коли буде можна кинутися в погоню за діямантами. Всі вони хотіли один перед другим чимскорше долетїти до фарми і захопити догідне місце для шукання за діямантами. Фарму мали відчинити в полудне, але на 20 мінут перед полуднем порвано лінію і якиґ 12,000 людей кинулося бігти до фарми. Поліція інтервеніювала, але була безсильна, хоч було 200 полисменів. Комишіонер від діяментових копалень заявив, що відчиненне фарми було нелегальне та що він спротивиться посіданню тих, які заняли в той спосіб свої місця на фармі.

Коли так люде билися за діяментові місця, торговці брилянтами в Англії, Амстердамі і Антверпії засипували Полудневу Африку телеграмами, запитуючи, чи не буде якого перевороту в торговлі з діямантами. Їм заявили, що нове діяментове поле видасть брилянтів в перших двох місяцях на яких 500,000 фунтів стерлінгів. По тім будуть відчинені нові поля.

ВИЙМАЮТЬ З ГРОБУ ТІЛО КНЯЖНОЇ ЛЮБОМІРСЬКОЇ.

ВАРШАВА, 25. лютого. — З варшавської катедри будуть винимати з гробу тіло княжної Любомірської, яка померла тому 4 роки. Державного прокуратора повідомлено, що її стуто. Через те будуть переводити на тілі лікарські оглядини, щоби переконатися, чи закид оправданий. Княжна була дуже богата і незамужна.

СОВІТСЬКА ПРЕСА НАПАДАЄ НА АНГЛІЮ.

МОСКВА, 25. лютого. — З приводу останної ноти англійського уряду до совітів накинулася на Англію вся совітська преса. Вона каже: Черчіл може собі в Римі виступати проти большевиків, може викрикувати проти них дорд Биркенгед, сер Гикс чи другі консерватисти, але коли заговорить проти англійського імперіялізму Ворошілов чи Бухарін то ціла Англія підносить крик. Преса підносить далі, що ненависть Англії до совітів сягає ще царських часів, себто від ненависти Англії до Росії, а та ненависть треває вже яких 50 літ.

Совітський уряд не дав покищо ніякого коментара до британської ноти. Відповідь буде дана в короткім часі по засягненню інструкцій від Чічеріна, який перебуває на лїченню в Висбаден.

ФРАНЦІЯ ПОБУДУВАЛА НОВИЙ ТИП ВЕЛИКАНА-АЕРОПЛЯНА.

ПАРИЖ, 25. лютого. — Через 4 роки держано в секреті нового типу аероплян, який становить епохальний зворот в тій ділянці, коли ходить о пристосованне аероплана до военної штуки. Новий аероплян важить 25,000 фунтів. Може набрати тягару на 3,600 фунтів. Його будова коштувала $450,000. Засмотрений він в всі модерні знаряди ,радіо і т. п. Може вдержати залогу з 25 людей і найтяжші бомби. 12 таких аеропляніў вистарчить, щоби знищити до тла і найбільше місто.

Франція поробила з ним вже всі проби і апарат показав себе знаменитим. Після його моделю будуть будувати 12 других, до нього подібних. В той спосіб хоче Франція опанувати воздух, бо вона той думки, що слідуюча війна відограється головно в воздусі.

ПОАНКАРЕ ДОБАЧУЄ КОНЕЦЬ БЕЗРОБІТТЯ.

ПАРИЖ, 25. лютого. — Французький преміер Поанкаре заявив в палаті послів, що Франція переходить звільна кризу та наближається до стабілізації. З кождим днем безробітних стає менше і є надія, що в короткому часі їх цілком не стане.

Другі посли не дивилися так рожево і заявляли, що таке може наступити, але тоді, коли Франція возьметься до стабілізації відносин в той спосіб, як до цего забралася Німеччина.

КАНТОНЦІ ЗАБРАЛИ КОРАБЛІ СТЕНДАРД ОЙЛ КОМПАНІ.

ГАНКОВ, 25. лютого. — Дня 17. лютого кантонські власти засеквестрували три невеличкі кораблі, які перевозили газоліну і належали до Стендард Ойл Компані. З них усунули властивні прапори, а завісили кантонські. Два з них віддали назад, а один задержали далі і перевозять ним військо.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 82 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office at Jersey City N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES
Three cents a copy

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Ситі і Загранцею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order
Телефон "Свобода" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J

МАЄТОК ОРГАНІЗАЦІЇ НЕ ЛИШЕНЬ В ГРОШАХ, АЛЕ Й В ЛЮДЯХ

З небогато, але все таки з кількох, відділів Українського Народного Союза прийшли останніми тижнями до Головної Канцелярії докази, що не всі відділи взяли собі до серця осторогу органу У. Н. Союза не вибирати на головні діяльні відділові уряди людий, недосвідчених в організаційній праці. В кількох відділах члени усунули з уряду довголітніх, досвідчених секретарів, а на їх місце вибрано нових, які досвіду не мають, яких Канцелярія буде мусіти аж учити.

Очевидно, члени мали право вибрати собі секретарем чи другим урядником всякого, хто їм найкраще подобався. Очевидно, вибраний повинен приняти на себе обовязок та всіх сил докладати, щоби показатися гідним сього довіря. Очевидно, члени, вибравши нового урядника, повинні йому помогти сповнити як слід обовязки уряду.

Навіть ті члени, які були попередно урядниками, які сповняли свої обовязки зі знанием і совісністю, та які через те тепер чуються покривдженими невдячністю членів, повинні піддержати нових урядників на їх становищи. Всяку уразу до народа треба забути. Народна праця знає богато таких переходів, коли працьовниками здається, що нарід не знає вдячности. Та се хвилеве. Народ все таки остаточно переконується, хто був його справдішним робітником, а переконується він найскорше тоді, коли бувший урядник, чуючися покривдженим, не мститься, не покидає роботи, не покидає помагати відділови й новому урядникови, але своєю доброю радою та щирою працею далі служить товариству.

Зі становища організації, однак, не можна закривати тої шкоди, яку поносить організація через зле обдумане поступованне членів. Всякий підприемець мусить навчитися шанувати своїх добрих робітників. Котрий сього не навчиться, той мусить упасти в бізнесі. Відносяться се так само добре до приватних підприемств, як і до таких громадянських організацій, як ось запомогова організація. Маєток нашої організації се не лишень мілионн, що ми маємо зложені в касі нашої організації. Ще більший маєток се щира організаційна праця, яку без заплати зробили тисячі наших урядників, організаторів та щирих членів. Коли ми сею працею гордимо з низької завісти, з безхарактерної гордині, з нахабної погоні за почестями, або хочби з простого незрозуміння ваги справи, то сим самим ми підриваємо свій власний маєток, свое громадянське добро, інтерес кождого з нас.

Розумні люди так не роблять.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН

ЛЕСЯ УКРАЇНКА.

Дня 24. лютого 1872. року в Новгороді Волинському народилася Лариса Косачева, яка під прибраним іменем Лесі Українки вславила себе як велика українська поетка. Не тільки в українській літературі немає иншої жінки-поетки більшої від Лесі Українки, але серед жінок світової літератури не легко найти рівний їй талан.

Леся Українка була донькою рідної сестри Михайла Драгоманова, Ольги Косач (відомої в українській літературі як Олена Пчілка). Посідала Леся Українка високу освіту й добре знала вісім чужинецьких мов. Не дирлячись на свою тяжку хоробу, сухоти, вона надзвичайно багато працювала; просто горіла в своїй літературній роботі. Тяжка хороба поклала її в домовину в 1913. році, якраз на передодні великої війни, в якій український нарід пробудився до визвольної боротьби.

Пробудився нарід до тої боротьби, до якої все своє життя кликала його поетка немощна тілом, але на диво сильна духом. Останні свої твори писала Українка в страшних приступах горячки, коли піт заливав її чоло. Вірючи в силу слова, не хотіла вона до останньої хвилини свого життя випустити перо з руки. До останнього свого віддиху кликала вона свій народ до чину, до боротьби.

Цю віру в слово вона дуже добре змалювала у вірші „Поет підчас облоги". Між иншим говорить вона, що він:

Чарує облогу ворожу,
І будить на мурах обачну сторожу,
Заснути не дає до зорі.

Не боїться поет смерти від ворожої руки,

Бо вільная пісня не може умерти!

В своїому вірші „Де поділися ви" вона говорить, що всі свої слова хотіла так вимовляти

Щоб ви луну гірську будили, а не сто-[ги,
Щоб краяли, та не трубли серце,
Щоб піснею були, а не квилінням.

Тому слова вождя, слова пророка, слова лицаря, слова людини, здатної до боротьби, до акції, повинні бути такими, як про них говорить поетка:

Вражайте, ріжте, навіть убивайте,
Не будьте тільки дошкою осінньою,
Палайте, чи паліть, та не вялить!

Відповідно цьому Леся Українка в більшости своїх поезій промовляє гарячим, палким словом. Иноді те слово пристрасний, жорстокий докір, иноді в ньому чується заклик до боротьби, иноді потіхи, порада. Але нема там потіхи жалем, співчуттем та хниканнем, а се потіха сильним, бадьорим словом. Вона не боїться кинути свому народові у вірші „З невольничих пісень":

Так, ми раби, немає гірших в світі!
Фелахи, парії—цькованці від нас,
Бо в них розум і думка сповиті,
А в нас вогонь Тітана ще не згас.

Але що з того, що в нас „вогонь Тітана ще не згас", коли:

Ми паралітики з бінокчими очима,
Великі духом, слабо малі;
Орлині крила чуєм за плечима,
Самі ж кайданами прикуті до землі.

Український нарід не має власної хати. Він навіть не може сказати:

Речення гордеє: „Мій дом—мій храм!"

А це все тому, що:

Народ наш! мов дитя, сліпее з роду,
Ніколи світа-сонця не видав,
За ворогів іде в огонь і воду,
Катам своїх поводарів віддав.

Так богато тих, що повинні були бути поводарями свого народу, пішли на службу до його катів. Тяжка, гірка правда й сум розриває серце поетки. Але вона предчуває, що всеж таки настане час й ті раби підніматуться до бою, і говорить:

Нехай же ж ви раби, невільники про-[клажні,
Без сорому, без честі, хай же так!
А хтож будь і вовки одважні,
Що їх зібрала під прапор свій Спар-[так?...

Не дожила поетка до того часу, коли нарід невільників перетворився на відважних, гордих лицарів, що він і далі веде тяжку кріваву боротьбу, щоби розбити пута рабства.

Вона свою добу характеризувала як „Досвітні вогні" у вірші з таким наголовком:

Хоч було ще все вкрито темною ніч-[чю, але вже:
Досвітні вогні переможні, урочі
Прорізали темряву ночі.
Ще сониши промині сплять, ...
Досвітні вогні вже горять,
То світять їх люди робочі.

Для українського народу тими „робочими людьми" було все те старе покоління культурників, так званих „українофілів", що підготовляли грунт для акції молодого покоління. Тому, що те покоління було нечисленне, а перед ним стояли величезні завдання, поетка кликала до праці нових, свіжих людей:

Вставай, хто живий, в кого думка по-[стала!
Година для праці настала!
Не бійся досвітньої мли, —
Досвітній вогонь запали,
Коли ще зоря не заграла.

Сама поетка була яскравим прикладом такої невсипущої праці на світанку воскресення українського народу. Вона кликала нарід, кликала його інтелігенцію, своїх сучасних, стати до боротьби, творити нові шляхи, йти туди, де:

Здалека вабить, мріє те верховіля,
Що так палає золотим пожаром!
Непереможно прагну я поставить
Там високо червону корогову,
Де я сам орел гнізда не сміє звить!

Та „червона корогвка", то символ боротьби за розкріпощенне народу. То символ боротьби за визволення всіх поневолених та пригнічених. Годі плакати, годі сльози лити, говорить поетка, бо:

О, сліз таких вже вилито чимало, —
Країна ціла може в них втопитись:
Доволі вже їм литись, —
Що сльози там, де навіть крові мало!

Тому вона кличе до боротьби, до чину, а не залишатися в тому стані спокою й неактивности, в якому був наш нарід на передодні свого пробудження. Для Лесі Українки було:

Тяжко тим шляхом ходити,
Широким, биттям, курявою вкритим,
Де люди всі отарою здаються,
Де не ростуть ні квіти, ні терни!

Відчуваючи, як запліснілий спокій починає все більше засмоктувати в своє багно всіх тих, що повинніб провадити активну працю для визволення свого народу, вона звертається до них з таким жорстоким докором у вірші „До товаришів":

Невже ті голоси несміливі, слабі,
Квилінням немолоді — належать
[справді вам?
Невже ви всі великої події,
На все у вас одна відповідь є —
Мовчання, сльози та дитячі мрії?
Більш ні на що вам сили не стає?...
Що-ж, браття, мовчите! Чи втішені со-[бою,
Що вже й докори ці вас не пройм-[муть?
Чи так здавалені неволею, журбою?
Чи може маєте яку кращу путь?

Здається, що й нині не перевелися люди, які заслугують на такі запитання й докори, які знають лише виправданне „моя хата з краю, я нічого не знаю". Немощна тілом жінка могла викресати такий палкий вогонь зі своєї душі. Сама танула під тяжкою хоробою; але в той час провадила не тільки великанську активну працю, але й инших тягла підганяла, штовхала до праці для народу й за народ. На яку глибоку пошану та вдячність заслужила собі геніяльна поетка чину Леся Українка!

НЕ ДАЛЕКО МИ ЗАЙШЛИ

Давно то було, бо день у 1606 році, як один з членів українського Ставропігійського братства написав книжку під заголовком „Перестороґа", а в тій книжці між иншим сказав таке: „І так були великі ревнителі, що багато з великим коштом церков і монастирів намурували та маєтками забезпечили; золотом, сріблом, перлами й дорогими камінями церкви приукрасили... одначе того, що було найпотрібніше — шкіл посполитих не фундували (не вінували). І так то вельми багато зашкодило державі українській, що не могли шкіл і наук посполитих розширити і їх не фундовано. **Бо колиби були науки мали, то через неуцтво сюе не прийшлиби були до такої загибелі".**

По трох сотках літ повисші слова давного українського патріота можна живцем прикласти до нинішних Українців, особливо в Канаді. За трийцять літ ми майже нічого тут не робили, лиш будували церкви. І нині ще, куди не звернутися, з ким не говорити, то легко можна завважити, що журба за церкви найбільше точить нашу суспільність і абсорбує майже всі наші духові сили.

Розуміється, що там, де найде потреба й коли зайде потреба збудувати дім Божий як неминучу християнську інституцію, тому ніхто не має причини противитись. Біда лише, що та велика і свята справа дробить народ на громадки, та розбиває силу і можність організації суспільности. На се ми маємо гіркий досвід. Ми, канадійські Українці, так як наші пра-праді, також ще не здаємо собі справи з того, що життє народа починається не з церковою — а зі школою.

„Колиби були науки мали, то через неуцтво сюе не прийшлиби були до такої загибелі".

Колиб ми тут в Канаді ті сотки тисяч, замісць на церковні процеси, були кинули на свої народні школи, на народні виховавчі інституції, каледжі, ми булиби до нині поступили в десятеро дальше; ми булиби закарбили собі честь і пошану у наших сусідів. Бо треба знати, що нічо иншого, лиш одна школа стоїть понад пристрастями партій, релігійних сект і клясових інтересів. Школа творить з тварини розумне, думаюче єство; вона творить націю, творить державу. Без школи не було на світі великого народу і історія людства доказує, що там, де була школа — освіта, там була і велика держава, а навіть сама церква стояла там на вишім, ідеальнійшім степени.

„І богато зашкодило державі українській, що не могли шкіл і наук посполитих розширити і їх не фундовано".

Що Україні по тім, що вона на цілий світ пишалася золотоверхими храмами? Що вона зискала з того, що по монастирах та лаврах нагромадили черці мілioни в золоті і клейнотах? Прийшли грабіжники і всьо забрали. Забрали і те золото, поніщили Божі храми, забрали землю, закули народ у кайдани.

Але, „колиб були науки мали, то через неуцтво сюе не прийшлиби були до такої загибелі".

Колиби були науки мали, бу-либ навчили весь народ, хто він і яка його минувшість; бу-либи виховали гарних, ідейних і характерних провідників; бу-либи викресали в нації почуття людського достоїнства і, маючи розумну та свідому суспільність, булиби не переживали такої катастрофи, яку переживають нині.

Всі годяться з тим, що між канадійськими Українцями панує цілий час на церковнім полі хаос. Та рівночасно всі знають і те, що той хаос, непорозуміння, роздори між миpиим колись народом спричинило роздробленне церковних громад і міжсекстанський фанатизм. І від довшого часу сушать собі голову лучші наші люди, якби полагодити знова справу, якби загасити той вогонь, якби трунти народ на шлях розумної, прогресивної праці. Говорять за порозуміннє провідних людий, за всенародні збори та инші середники. Всьо то однак пусте, бо ніхто не хоче попустити зі свого, а ті, що хотіливби справу мирити, розуміють мир так, щоби вонй були горою, а всі другі їм підлялися.

Тимчасом на се є лиш одно средство — школа. І як скоро український народ зверпеться до школи, як скоро зуміє виховати собі розумних і тактовних провідників, як скоро уся суспільність навчиться в школі шанувати чужі переконання, чужу думку і зуміє відріжнити зерно від полови, — так скоро прийде кінець хаосови, народ зажне згідно і піде приспішеним кроком до нових, яснійших днів.

(„Наш Поступ").

В. Будзиновський.

ДУХИ.

Оповідання.

(5)

Гайдиш замовив ковбасу і нійшов експльозії. Може би горівку. Про пригоду Гайдиша вже не балакали, бо прийшли до них присілися їх товариші. І не стямилися, коли кельнер прийшов та сказав: „файрамт". Се значило, щоби платити і виходити, бо вже перша година і реставрацію замикають.

— Ще підемо до каварні на чорну каву, — Рильський сказав, беручи Гайдиша попід рамя.

Гайдиш здрігнувся, бо нагадав собі, що жінці прирік був вернути перед десятою. Але, що вже й так грубо спізнив, погадав собі, що пів години менше, пів години довше фатальної ситуації не поправить, ні погіршить. В каварни грала музика, отже та „чорна" протягласа троха довше. По чорній прийшли лікери, отже іх треба було знеотралізувати... знов чорною. Нарешті таки треба було розпрашатися з товариством і, неначе на заріз, вертати до домоньку.

Гайдиш не сумнівався, що жінка не спить; що дожидає його. Став міркувати чим би то вибрехатися. Не вигадав нічого, бо все те, що людська фантазія могла би вигадати, він вже давно спотребив був.

— Як не можна цілком вибрехатися, то треба би бодай спинити перший вибух, — думав. — Відволока, хоч би коротенька, ослабить силу пізде люта, отже до тебе цілком не вийде. Ти тільки вступиш до першої комнати і крізь двері випрадаєш. Може скаже тобі яке терпке слово, тай на тім скінчиться. В кождім случаю я тих слів почуваю більше.

— Добре. Зроблю се, бо я таки завинив. І духів напустив на неї і нині тебе передержав до такої пізної годинн.

В Гайдиша вступив дух. Надіявся, що жінка своєї погрози не виконає. Мовчки зайшли під хату. Гайдиш кинув оком в гору. В двох вікнах на першім поверсі світилося. Се були його вікна. Значить, жінка таки не спить, дожидає його. Гайдиш зітхнув, ключ вийвив з кишені і відчинив браму. Впустив Рильського і сам увійшов за ним. Рильський ступав вперед. Обережно, бо було темно. Гайдиш лишився позаду, бо ще треба було замкнути браму, а ключ чогось затявся.

— Не забудь задержатися біля моїх дверий, бо маєш виправдати мене перед жінкою, — Гайдиш шепнув до Рильського і далі маніпулював ключем.

Коли Гайдиш не вернув до девятої, Гайдишева вже не сумнівалася, що муж, вихопивши ся раз, добре відібе собі цілий тиждень посту. Вона затялася.

— Таке між нами ще не бувало, але в писок мусить дістати! — думала. — Може се вичість його.

По вечери взяла якусь книжку і стала читати. О годині десятій, коли сторож вже замкнув браму, відхилила двері мешкання до сіней і далі читала. Двері відчинила на те, щоби чути, коли муж буде відчиняти браму. В цілій каменици тільки він один мав ключ. Всі инші мусіли дзвонити до сторожа. Отже, коли виходив сторож, то се був для Гайдишевої знак, що то не муж вертає, а хто инший. Довго, довго читала, а муж не приходив. Раз була вснула над книжкою, впала з крісла на землю і потовкласа.

— І за се заплатиш мені! — процідила крізь зуби і далі читала.

Нараз, чує, скрегоче ключ, хоч сторож не виходив. Схопилася і згасила світло. Вийшла і станула в сінях перед самим порогом, заслонивши собою вхід до мешкання. Наслухує, хтось поволи ступає по сходах. Затрусилася і плюнула в одну руку, плюнула в другу. Крок перед нею затріщала підлога. Не бачила нічого, бо було цілком темно. Але сей тріск був для неї доказом, що делік. вент вже перед нею. Вона замахнулася і „лус" з одного боку. Замахнулася другою рукою і „лус" з другого боку. Хотіла ще третий раз, але рука задерсвіла ій, бо побитий крикнув:

— Ааа то що?!

Се не був голос мужа. Пізнала дуже добре. Ще хвилинку стояла, не маючи сили рушитися, ні пальцем кивнути. Нараз їй зробилося горячо, бо більше не промовив ніхто і не чула, щоби хто рушався. Аж тепер почула скрегіт ключа в брамі і хід мужа. Їй стало на голові їжитися волосся, бо нагадала собі те, що Рильський нераз балакав про духи. Тихонько, бо була в мягких капцях, подалася в зад, всунулася в хату і тихонько приперла за собою двері. Побігла до спальні і кинувшися на ліжко, накрилася з головою.

Гайдиш дав присів, почувши оба удари. Хвилю наслухував. Коли було тихо, пустився далі в гору.

— Ци ти тут? — спитав, стануши на поверсі.

— Ти не чув нічого? — Рильський спитав його шепотом.

— Нічого.

— Сеж було так голосно, що безпечно було чути аж на улицю.

— Що було чути?

— Та двічи луснув мене хтось в писок. Засвіти. Мусить ще бути тут, бо я не чув, щоби відійшов.

З острахом, щоби не побачити жінки, Гайдиш засвітив сірника. Світили одного сірника по другім, роззирялися, але нікого не побачили.

— А не казав я тобі, що тут по ночах товчуться духи? — Рильський промовив. — Боюся йти сам далі. Підведи мене, але по дорозі світи.

Гайдиш підвів товариша на другий поверх і вернув аж коли той щез за дверми свого мешкання. Сам зійшов назад на перший поверх і пішов до свого мешкання, приготований на як найгірше прийняте. Але в хаті було темно, жінка спала. Бодай не рухалася. Гайдиш роздягся тихонько і ляг в своє ліжко.

На другий день рано жінка принесла йому каву до ліжка. І не питала, де він в ночи був. Гайдиш, очивидно, не дурний був сам зачинати. Випив каву, вискочив з ліжка, одягся і пішов до школи. Коли він вже вийшов, прийшов до него Рильський. Не так до него, як до його жінки, бо то вона була властителькою хати. Рильський виповів мешкание. Коли Гайдишева спитала, яка причина, він сказав, що там, де є духи, ще й такі, що бють, він мешкати не годен.

(Кінець).

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець - Захист Українського Народного Союза.

Безсонність.

— Тої ночи я навіть на секунду не примкнув очей.

— Нездужаєте на безсонність?

— Я ні. Дитина.

ХТО ХОЧЕ МАТИ
КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА
НА 1927 РІК,
НЕХАЙ СЕЙЧАС ЗАМОВЛЯЄ.
Маємо до розпродажі всього 150 примірників. Ціна 50 ц.
Замовлення слати до:

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

І ДРУГІ НАРОДИ ДУМАЮТЬ НАД РОЗВЯЗКОЮ ПОДІБНИХ ПИТАНЬ, ЯК МИ.

Я вже нераз читав у ґазетці, прихильній епископській політиці, що Українці є одинокий нарід у світі, що займається нині розвязкою таких питань, як отсе ми тепер хочемо розвязати. Таким писанием хочуть наші чорні інтернаціоналісти застидати наш нарід, щоби він покинув добиватися далі своїх прав у своїй церкві. Ся аґітація наших чорних ще не була в нас досить добре висвітлена, і тому я прошу дозволити мені місця на деяке висвітленнє сеї справи. Я розумію, що наш орґан не займається релігійною пропаґандою та не старається намовляти людий ні до ніякої церкви, ані відмовляти їх від якоїсь церкви, і я не буду сього робити, а лишень покажу, що й другі народи займаються такими справами, як ми, та покажу хоч один спосіб, як вони пробують сю справу розвязати.

Говореннє, що наш нарід є одинокий народ в світі, що нібито він не розуміє установи римо-католицької церкви та добивається прав у тій церкві, є чиста неправда. Чи свідома се брехня, чи несвідома, просто через незнаннє річи, я не беруся тут рішати. Мені здається, що се брехня несвідома, бо наші чорні інтернаціоналісти знають називати других темняками, а самі в справах віри темняки. Якби не се, то вони добре зналиби про ту бортьбу, яку провадить тепер за свої права в римо-католицькій церкві чеський нарід. Якби не те, то вони повинниби знати про боротьбу литовського народа за свої права в тій церкві. Тоді вони не говорилиб, що ми одинокі в світі такі темняки, що взялися побиватися за свої права.

Не так то дуже давно в американських ґазетах була поміщена довша телеґрама про Мексико, що й там не все йде, як римські епископи хочуть. Я читав у Шикаґо Герольд енд Екземинер кореспонденцію Джорджа Гинмена, з Мексика, що в Мексику орґанізується в самій римо-католицькій церкві велика опозиція проти політики мексиканських римо-католицьких епископів. Мексиканський уряд зажадав від мексиканських епископів, що кождий епископ мусить бути мексиканським горожанином та вести мексиканську політику. Мексиканський уряд виступив проти епископів, які туди наїхали з Еспанії та ведуть еспанську або римську політику. В Мексику має бути мексиканська політика, а не еспанська або римська, — сказав мексиканський уряд. Епископи виступили проти сього та стали кликати нарід до бунту проти уряду. Епископи думали, що вони збунтують увесь нарід проти національного уряду, але нарід зрозумів, що мексиканські епископи тому йдуть проти уряду, бо уряд дивиться за народним добром, а головно за хлопами Мексика.

Щоби примусити Мексиканців до бунту проти свого уряду, мексиканські біскупи заказали священикам правити богослуження, поки уряд не змінить своєї політики. Епископи думали, що тепер уряд скоро уступить. Але уряд не уступив, а нарід не пішов за біскупами, як вони сподівалися. Десь хтось збунтувався, але не богато того було. Нарід не пішов за епископами. Не лишень, що не пішов, але й ще невдоволені стали орґанізуватися осібно від чорних інтернаціоналістів. Проти епископів, що роблять в Мексику еспанську або римську політику, стала орґанізуватися нова мексиканська католицька церква. Вона признає себе католицькою, але протестує проти політики Риму і ворожої національному урядови Мексика. Уже трох епископів має ся церква, а називається вона для відріжнення старо-католицькою церквою. Епископи й священики сеї церкви правлять богослуження, хоча Рим заборонив правити богослуження в Мексику, поки на се Рим не дозволить, і, як кажуть, всі церкви повні вірних, які потребують релігійної потіхи. В сей спосіб епископи й священики старої католицької церкви показують, що вони йдуть не за Римом, але за мексиканським народом.

Таке було написане в американській ґазеті, яка певно також не мішається до релігійної боротьби ні в Мексику ні в Америці. Вона написала просто на те, аби її читачі бачили, як люди боряться за свої права. Я теж не маю на цілі намовляти нікого до ніякої церкви, але показую тут, що діється в широкім світі, та як другі люди й народи боряться проти своїх ворогів.

Г. С. Коциловський.

—o—

СПАСАЛИ-Б РАССЄЮ УКРАЇНСЬКИМИ КОЗАКАМИ.

Два тижні тому назад підходить до мене один із наших „малоросів" і говорить, що він бачив, як я танцював з козаками в одному театрі і просить мене, щоби потанцювати на концерті, котрий має відбутись заходом якогось там малоруського клюбу. На мої питання було мені обяснено, що клюб складається головно з Українців, та що вони одушевляються своїми козаками, а при тім хотілиби їм допомогти та заплатити за виступ. Розуміється, таке запрошення, від своїх людей я приняв. Взяли від мене відбитку на кони; бо говорили, що мабуть їм потрібно буде до вироблення летючок.

Дісталась і в мої руки така летючка, писана по московськи, а на ній і моя відбитка і оголошення. Читаю: „Грандіозный Концертъ и Баль, устраеваетъ Филаделфійскій Комитетъ Фонда Спасенія Россіи". Дальше в програмі написано, що межи иншими виступить „Кубанскій Козакъ Бабенко". А ще дальше написано: Комитетъ проситъ Филаделфійскую колонію пожаловать на этотъ Концертъ-Баль и тѣмъ помочь святому дѣлу".

От що воно виходить. Говорили, що там якийсь клюб Українців „малоросів", а тут ідуть спасати Рассєю з Денікіном і Миколаєм Миколаєвичом на чолі, котрий вішав наших козаків, що хотіли воювать за неньку Україну. Розуміється, що участи в тім концерті я не візьму, як не повинен брати ні оден з Українців. Комітетові зараз скажу, що вони кланяються і дають поміч тим, котрі вбили наших вождів, які боролися за незалежність України, як Рябола і Калабуха, та що члени того-ж комітету будують шибениці на свої голови із зібраних грошей з того люду, котрий змушений був покидать свою рідню, бо Москалі влізли йому вже під шкіру. А коли члени того комітету не будують шибениць для себе, то будують вони для козаків. Але знайте ви, браття, що не все того вішають, для кого шибеницю ставлять. І о скільки ви говорите, що ви Українці, то вашим ділом є збирати фонд на українські справи, а є тих справ досить, а не на ратунок Рассєї.

Схаменіться, браття, узнайте хто ви... чиї ви діти, хто з [illegible] ваші браття там на Україні будуть вас проклинати кістками батьків своїх.

Яків Бабенко,
кубанський козак,
Филаделфія, Па.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ [illegible] КРАЄВИ.

Жертви переслані на край до Обєднання в місяци січни 1927.

1. **Клівленд, О.** Впреп. о. Л. Левицький переслав квоту .... $15.00 а до: $10 для Сиріт в краю від дітей шкільних, $2 замісць желань на Рідну Школу і $3 для Просвіти.

2. **Джерзи Сіті.** д. Кирило Піддубчишин зложив на Просвіту ... 2.00

3. **Джерзи Сіті.** д. Василь Гіль зложив на Просвіту 2.00

4. **Ню Йорк, Н. Й.** д. В. Ярич зложив від себе квоту .... 22.00 а то: по $5 на Рідну Школу, Інвалідам, Боєвий Фонд, Політичні вязні, а $2 на Просвіту

5. **Джерзи Сіті.** Замісць желань на Рідну Школу зложили: Василь Загаєвич $5, Володимир Кніґиницький $3, Евген Ляхович, др. В. Галан і о. М. Лисяк по $2; М. Гайворонський, Д. Галичин і п. Марія Кінаш по $1. Разом 17.00

6. **Йонкерс, Н. Й.** Впреп. о. В. Сполітакевич зложив на Сироти квоту 80.00

7. **Куртіс Бей, Мд. д.** Анна Хімяк переслала від Сестр. Неп. Зач. Діви Марії на памятник Франка ... 5.00

8. **Оборн, Н. Й.** д. Іван Коковський переслав збірку на Інвалідів, зібрану в домі п. Захарія Зимняка 3.50

9. **Гемтремк, Миш.** В. Мартинюк переслав від Бр. св. Михаїла на Інвалідів 26.75

10. **Рутленд, Вт.** д. Іван Кінах переслав на Просвіту 3.00

11. **Вустер, Масс.** д. Йосиф Зазуляк переслав $4 на Просвіту, а $2 на старий край, разом 6.00

12. **Майнерсвіл, Па.** Впреп. о. Д. Добротвор переслав замісць святочних желань на Р. Ш. $5, на Просвіту $5, разом 10.00

13. **Бедфорд, Па.** д. Н. Демчина переслав на Народний Податок $3, на Просвіту $2 і на Рідну Школу $1, разом 6.00

14. **Емгерст, Масс.** д. Василь Бодюх переслав на Тов. Просвіту 2.00

15. **Ню Кестел, Па.** д. Йосиф Мельник переслав на фонд сиріт 2.00

16. **Шикаго, Илл.** д. Стефан Ґенсьорський переслав на Тов. Просвіту $3, на Рідну Школу $1 і на Інвалідів $1.25, разом 5.25

17. **Перт Амбой, Н. Дж.** д. Павло Гаврилів переслав на Рідну Школу замісць желань $5 і на Тов. Просвіту $2, разом 7.00

18. **Нортумберланд, Па.** д. Андрій Візний переслав збірку на Інвалідів 9.50

19. **Вудлавн, Па.** д. Ол. Ревть переслав збірку на Рідну Школу 15.00

20. **Джанставн, Па.** Впреп. о. Волощук на Рідну Школу $3, з акафісту $2, разом 5.00

21. **Плейнфілд, Н. Дж.** В. Білоруський зложив на Рідну Школу замісць желань 1.00

22. **Міннеаполіс, Мінн.** З хрестин в гр. Сопівників на Р. Ш. 3.85

23. **Ню Йорк, Н. Й.** На революційний фонд від Січи ім. Хмельницького 27.00

24. **Клівленд, О.** д. Олена Кульчицька переслала збірку від Сестрицтва Неп. Зач. Д. Марії на Рідну Школу 28.00

25. **Акрон, О.** Впреп. о. В. Коритовський переслав збірку на будову дому в Яворові $7, а на податок 25 ц. разом 7.25

26. **Филаделфія, Па.** д. Т. Грицей передав зібрані в жовтни м. р. на поміч Ольшанському ..... 25.00 з котрих $20 в жовтни вислано (також осібно $25 вислано в груднії). Зложили: В. Монастирський $2; по $1: Т. Грицей, Петро Кирилюк, Стефан Слободян, Іван Пеленський, Михайло Сопрун, Василь Матолич, Мих. Дубас, М. Полохайло, Іля Кісь, Мих. Клапко, М. Гвоздик, М. Василенко, Мих. Носевич, М. Бурий, Дмитро Якубенко, Мих. Лармограй, Мих. Коцюк, Стефан Слободян, Вол. Костецький, В. Троцький, Мих. Довбенко, Д. Олійрник і В. Загаєвич.

27. **Річмонд Гілл, Н. Й.** д. Юліян Павчак переслав збірку від Тов. ім. Хмельницького на Інвалідів 50.00 Зложили: Стефан Заблоцький $6; п. Карплюк $2.30; п. Сидор і п. Баран по $2; п. М. Заверуха, п. Ю. Павчак і п. Йосифа Малицька по $1.50; п. В. Савіцький і п. Паленичка по $1.25; Б. Слободян, І. Кравчук, Гр. Бардак, Довгуш, Василь Костів, Василь Шидько, Сорожук, Більський, Гула, Стегніцький, Возьний, І. Коптюх і Ренер по $1; Лев Костів, Й. Герман, П. Малицький і п. Бясецький по 50 ц.; Бурбулак і Робонський по 25 ц.; дрібні жертви $15.20.

28. **Балтімор, Мд.** д. Теодор Чорний переслав збірку на Рідну Школу .... 7.00 Зложили: по $1: Йосиф Семенків, Теодора Семенків, Іван Семенків, Елисавета Семенків, Яків Семенків, Анна Чорна і Теодор Чорний.

29. **Гамтрамк, Миш.** д. Теодор Мусій переслав збірку для Кобилянської 25.35

30. **Шикаго, Илл.** д. Стефан Ґенсьорський переслав на Політичних вязнів 1.10

31. **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Нар. Дім Укр. Амер. Горожан зложив на Рідну Школу 25.00

32. **Ню Гейвен, Конн.** д. Агафія Бундзяк переслала збірку на Рідну Школу .... 17.00 Зложили: п. Агафія Бундзяк $10; по $2.50: Анна Зборівська, Йосифа Домарецька; по $1: Анастазія Наджога і Олеся Запаранюк.

33. **Шамокін, Па.** д. Анна Хомяк переслала на Рідну Школу .. 1.00

34. **Клівленд, О.** д. Анна Стадник переслала на Рідну Школу ... 5.00

35. **Вудлавн, Па.** д. Ол. Ревть переслав збірку від Бр. св. Івана Хрестителя, на Рідну Школу 10.00

36. **Лорейн, О.** д. Іван Чмирид переслав збірку від Бр. св. Івана Хрестителя на Рідну Школу 10.00

37. **Честер, Па.** д. Павлина Бригілевич переслала збірку з Коляди на Сироти 7.25

38. **Геркімер, Н. Й.** д. Роман М. Дмитрів переслав збірку від дітвори Укр. Школи на Інвалідів .. 6.40

39. **Маганой Сіті, Па.** д. Александер Хомік переслав збірку на Інвалідів 15.47

40. **Пінкомінг, Миш.** д. Никола Кликула Переслав на Просвіту .. 2.00

41. **Ст. Луіс, Мо.** д. І. Чайковський переслав збірку на Памятник Франка 38.80

42. **Трентон, Н. Дж.** д. В. Гасій переслав збірку від Укр. Православної Громади на Р. Школу ... 50.00 Зложили по $2: о. В. Новосад і П. Єдлінський; по $1: В. Гасій, А. Скоропад, Ст. Каламан, Т. Терлецький, Й. Квасній, П. Рогова, Л. Заблоцький, Гр. Гаврищкевич, К. Лаховін, П. Кінда, П. Беркта, А. Михальчишин, Гр. Калат, А. Крупа, І. Сабат, П. Стадник, П. Черкас, М. Проць, П. Кушнір, П. Карсак, Т. Сабат, А. Максимишин, І. Мандзюк, Н. Савчак, В. Кушнір, М. Палафій, В. Савран, Н. Бойчук, М. Корсак, С. Мартинів, М. Гавришко, В. Юзва, І. Сойка, І. Мазовіта, П. Черкас і К. Джекобсон; по 50 ц.: А. Мандзюк, Гр. Мандзюк, Д. Гум, І. Ковтун, М. Доманський, А. Бойкевіч, А. Гетьманський, П. Лещук, Ю. Скоропад, С. Канюка, М. Крива, М. Александрович, Гр. Цимбала, О. Білінська, І. Войтович, Є. Єдлінська, М. Максимів, С. Канюка, В. Панчук, Гр. Свісаш.

(Конець буде).

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДИ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
виконує:
ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ, ЗАВСІГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.
ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ, БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

ЧЛЕНСЬКІ КНИЖОЧКИ,
СТАТУТИ,
НАГОЛОВКИ НА ЛИСТАХ,
АДРЕСИ НА КОВЕРТАХ,
ЛЕТЮЧКИ,
ОГОЛОШЕННЯ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯ,

КОНЦЕРТИ,
ЗАБАВИ,
ПІКНІКИ
БАЗАРІ,
РІЖНОГО РОДА АФІШІ,
ОБІЖНИКИ,
ТА ВСЯКІ ИНШІ ДРУКИ.

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! УДАВАЙТЕСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ ТІЛЬКИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ!

Для фірм, бизнесменів і приватних осіб друкуємо афіші, білети (тікети) ріжні запрошення, візитівки, весільні запрошення — і все, що входить в обсяг друкарської штуки.

РОБОТА ВПОВНІ ВДОВОЛЯЮЧА. — УСЛУГА ЯКНАЙСКОРША. — ЦІНИ НАЙНИЩІ.

Андор Ґабор.

МИСЛИВЕЦЬ.

(З мадярського).

Нещасливий чоловік стояв в „Англійськім Парку" біля качачого павільону. Глядів на бляшані качки, як кружляли довкола острівця. На острівці живе власник качок. Накладає обручки на палицю, наче продавець бублики. Потім продає ті обручки дівчині, а вона винаймає обручі за двайцять сотиків. Качки плавали наче живісенькі. То була радість глядіти на них, а ще більша радість кидати за ними обручами. Передовсім за чубатим качуром!

Мисливець не міг відірвати очей від чубатого качура. Качур дуже подобався йому. Але мисливець не важився сказати ні слова, бо біля нього стояла його жінка.

— Ну, ти малпо, — сказала жінка — самособою ти стоїш тут і вибалушив очи. Инші виграють товсті качки, а ми мусимо вдоволитися їх кудкуданням!

— Кваканням, — відповів чоловік скромно. — Кури кудкудакають, а качки квакають.

— Що ти там квакаєш, ти бідолахо, — заторохтіла жінка. — Инші несуть до дому товсту качачу печеню. Але ти, самособою! О, я добре вийшла за муж!

Годиться замітити, що те, що говорила жінка, було зовсім безосновне. Инші, що правда, купували по десять обручів, кидали їх також за качками, але не вцілили навіть близько.

— Ах, я мігби попробувати, замнявся чоловік.

— Самособою, щоби викинути у воду три ґульдени. Певно! Абож то така качка варта три ґульдени? Що? За три ґульдени я можу купити гарне телятко, то будемо мати цілий тиждень що їсти, а шкіру можемо сховати, аж Ґюрі виросте і піде до війска. Як ти собі уявляєш це, щоби ми три ґульдени просто вкинули у воду?

— Ні, ні, — мнявся чоловік — алеж попробувати можнаби, за двацять сотиків дві...

— Дві качки?

— Ні, дві обручки.

Така сміливість обурювала жінку. Взяла з торбочки двацять сотиків і сказала до панни голосно, дуже голосно, щоби кождий чув:

— Ну, пані, дайте цьому ідіотові осьтут два обручі. Не досить, що програв моє віно, ще хоче качкам кинути черевики свого сина!

Чоловік з похиленою головою взяв обручі. А жінка говорила:

— Го-го-го! Тепер самособою, зараз кинеш ті обручі тай за мінуту буде по грошах. А потім я можу йти прати або шурувати підлоги, щоби ти мав на твої коштівні забаганки!

Чоловік не сказав ні слова. Він ждав лише. Ждав на чубатого качура, який вліз йому під серце, ждав доброї нагоди. Ждав того, щоби качка підплила йому як найвідповідніще, як то буває у ловецьких новелях. Одначе качур не надпливав; його ще й придержував хлопець, який виловлював обручі з води.

— Так, так, — воркотіла жінка — пересидьмо ще тут цілий вечір, цілу ніч! Потім рано встанеш в десятій годині, шеф викине тебе, а я можу денебудь приняти місце куховарки. Яж на те родилася.

А чоловік ждав і ждав, аж поки качур не виринув. Уже доплив до закруту. Чоловік держав один обруч на поготівлі.

— Що ти робиш, ти йолупе? — спитала жінка.

— Я ціляю, відповів чоловік тихо.

— Ха, ха, ха! — зареготалась жінка сильно. — Він ціляє! Що він робить? Він ціляє! Бо він стрілець, що ціле життя прожив у лісі, то може щойно тоді стріляти з обруча, коли вже добру годину ціляв. Ти! ти! Ти йолупе! Чомуж завчасу не поставиш собі за плечима двох лісничих як то роблять пресвітлі цісарі, королі і князі? Це також належить до Німрода*). Він ціляє! Алеж то неймовірне! Замісць викинути ці обручі, що вже й так на чорта здалися, він іще шарпає мене за нерви.

Чоловік мовчав. Качур надплив уже попри нього. Він кинув обруч.

— Гі, гі, гі, — заревіла жінка. — Я навіть не дивлюся. Не хочу бачити, як осел полює на качки!

Обруч упав на саму шию качуреві і зісунувся аж на воле.

Жінка говорила:

— Ну? Вже по грошах? Чи ти вже кинув ті обручі, ти бідо, ти? Я не дивлюся.

— Ні, я кинув щойно один.

— На бік? Що? На кільометер від качки? Що?

— Ні. Простісенько на шию. Вже й качку несуть.

— Що за качку?

— Тую, що я виграв.

Жінка замовкла на хвильку. Принесли дійсно качку! Качуреві зняли обруч зі шиї і він знову пірнув на закруті. А чоловік знову прицілився обручем.

— Чуєш? — зверещала жінка. — Чуєш, ти божий коню, чи дійсно твоїм висохлим мізком ґадаєш, що тобі ще раз качка влетить в обруч? Ця бляшана качка лише раз мала менше каші в голові як ти. Не взивай Бога надаремне, забирайся до чорта та встидайся того, що тобі не вдається навіть така дурниця.

Чоловік кинув обручем, обруч вцілив і качур знову поплив дальше з обручем на шиї. Принесли і другу качку.

— Прошу пані, — сказала дівчина від качок. — Ось качки.

Жінка заревіла:

— Ось маєш! Ти стрільче, ти! Ось ті дві качки! Чи може маю застромити собі їх за вуха?

— Можна їх виміняти, — пролепетів чоловік. — Дістанеш три корони готівкою.

— Що-о-о? — скрикнула жінка. — Абож то я збожеволіла? То ті качки вартують три корони? Певно, ти так гадаєш! Бо як я рано лажу по базарі, то ти хропиш у ліжку. Що ти знаєш щось про світ?! Що ти знаєш про те, що одна не дуже товста качка коштує чотири корони?! Чи може я вкрала обі ті качки?

— Не вкрала, лише виграла, — відповів чоловік.

— То може вони тому нечесно набута річ? Тому, що в мене зручна рука і можу жидові за мінуту забрати дві качки, то зараз назад маю йому подарувати їх, щоби він іще позавтра насміхався з мене!

— Занесемо їх до дому...

— Ще що? Я парадуватиму через увесь Будапешт з двома качками?

— Я понесу їх...

— Огидливий чоловік! — сказала жінка і пустилася додому. Йшла попереду, чоловік ступав за нею, під кождою пахою з одною качкою. Як дійшли до брами, кивнула на дорожку.

Лице чоловіка заясніло радістю: привезуть обі качки фякром! Але жінка сказала:

— Я поїду тепер фякром додому, бож ми за ті качки заощадили грошей на два дни видатків. Ти принесеш качки додому. Але вважай добре, щоби їм ніщо не сталося, а ні, то я тобі шию скручу!

І вона сіла вже на фякра і сказала до візника:

— Буда, вулиця Донатія 9.

Вже як візник тарахкотів, вона ще крикнула:

— Але щоби ти не йшов через тунель! Ти цілий не варта тих чотири цлових сотиків.

Потім фякер зник.

Чоловік поніс обі качки через міський лісок, через цілу довгу вулицю Андрашія і Купелеву. Коли прийшов на середину ланцюхового моста, пристанув, глянув на воду, розвязав качкам ноги і скочив на діл. Ноги качкам розвязав тому, щоби могли плисти. Нещасний був дуже-дуже добра людина. Тричі виринав із филь і за кожним разом оглядався за качками, які спокійненько і щасливо плили попри нього.

— Жийте, жийте! — сказав він до качок, а потім проковтнув досить брудної дунайської води і вже більше не виринув.

Переклав

М. Ходорівський.

*) Німрод, казочний основник Вавилону; імя його ввійшло в приповідку й означає запальчивого мисливця.

ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ.

—o—

Отсим повідомляємо наших Шан. Покупців, що книжок за посліплатою (C. O. D.) з засади нікому не висилаємо.

Книжок на кредит також не висилаємо.

На такі листи, в котрих є замовлення на якісь книжки, а нема долучених рівночасно грошій (або віродостойних чеків чи моні-ордерів) за замовлені книжки, відповідати не будемо.

Всякі книгарняні замовлення полагоджуємо лише за попереднім надісланнем належитости.

Книгарня „Свободи".

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БОРБА
на $1.000
АЛЕКСАНДРА
ГАРКАВЕНКА
ПРОТИ
ПРИНЦ ВІНГО
ВЕЛИКИЙ ІНДІЙСЬКИЙ СИЛАЧ

БОРБА АЖ ДО ПОБІДИ

в понеділок 28-го лютого 1927

в Armory Hall,

на 34-тій ул. і 4-та Евня

БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЩЕ 4 ПАРИ.

ПОЧАТОК О ГОД. 8.15 ВЕЧЕРОМ.

ТИКЕТИ ВІД $1.10 ДО $5.50.

ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

ПОЗІР! НЬЮАРК, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БОРБА
Гаркавенка
— ПРОТИ —
СЕМА СКОРСКОГО
ПОЛЬСЬКОГО ВЕЛИКАНА

БОРОТЬБА АЖ ДО ПОБІДИ.

— зідбудеться —

у вівторок, дня 1. марта 1927

в гали під ч. 278 New York Ave., Newark

БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЩЕ ДРУГІ ДВІ ПАРИ.

Запрошується Українців з Нюарку і околиці прийти на сю боротьбу.

ПОЧАТОК В 8.15 ВЕЧЕР. ТИКЕТИ ВІД $1.00.

ДО АМЕРИКИ
СПРОВАДЖУЄМО ХЛІБОРОБІВ І ХЛІБОРОБСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

ДО КАНАДИ
ТАКОЖ МОЖУТЬ ІХАТИ ХЛІБОРОБИ.

ПРОГУЛЬКА ДО КРАЮ І НАЗАД

ДНЯ 20. ЦЬВІТНЯ С. Р. НА ПОСПІШНІМ КОРАБЛИ

GEORGE WASHINGTON

ДОЛЯРИ ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇВ.

Доказом солідности нашої праці є факт, що послідними часами переслали ми до краю понад

ТРИ МІЛІОНИ ДОЛЯРІВ

Продаємо шіфкарти на всі лінії як офіціяльне представництво та помагаємо в отриманню пашпортів і дозволів на поворот.

Полагоджуємо всі старокраєві справи, виробляємо контракти, повновласти, скрипти довжні і т. п. 46—

Колектуємо спадки в старім краю і в Америці.

По всі інформації голоситись до:

GLOBE SERVICE CO.,

(Біля Церкви і Січового Базару)

30 EAST 7TH STREET, NEW YORK CITY

Tel. Orchard 8963. ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ, Президент.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

ПЕРША КНИЖЕЧКА (український повістковий Буквар п. Матвійчука) ..... 40 ц.

ДРУГА КНИЖЕЧКА (для другої кляси, п. Матвійчука) ..... 45 ц.

БУКВАР, зладжений п. Д. Андрейком ..... 50 ц.

БУКВАР (Народна Школа) ..... 30 ц.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА
за місяць січень 1927 року.

ВІДДІЛ 364.

Бр. св. Василія Великого в Клівленд, Огайо.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.
Діслано від членів $104.30

Разом $104.30

Баландюк Василь $1.00
Бец Іван 1.00
Білоский Михайло 1.00
Білаш Петро 1.00
Гаврик Іван 1.00
Годованський Онуфрей 50
Грошович Михайло 1.00
Гаврилюк Алексій 1.00
Кузьменко Аврагам 1.00
Лев Мокрина 1.00
Небожук Йосафат 50
Самотис Григорій 1.00
Синюта Іван 1.00
Сподар Іван 1.00
Самсон Магда 1.00
Шарко Іван 1.00
Занько Дмитро 1.00
Занько Іван 1.00
Чорній Стефан 1.00
Самсон Іван 1.00
Савіцький Іван 1.00
Бець Анна 1.00
Герман Андрій 1.00
Юрочко Григорій 1.00
Кравчишин Григорій 1.00
Кореновський Теодор 1.00
Мураль Андрій 1.00
Насаль Григорій 1.00
Пікула Микола 1.00
Роберецький Іван 1.00
Сало Іван 1.00
Сподар Михайло 1.00
Стойка Михайло 1.00
Толочкевич Петро 1.00
Кухена Григорій 1.50
Болонний Петро 1.00
Ольховий Іван 1.00
Миляний Олекса 1.00
Бенедика Григорій 1.00
Шеремета Йосиф 1.00
Болибек Петро 1.00
Кошла Михайло 1.00
Шайн Іван 1.00
Комиш Василь 1.00
Савка Семєон 1.00
Крук Дмитро 1.00
Баюн Текля 1.00
Гуманьчук Іван 1.00
Данилович Федько 1.00
Фучек Адольф 1.00
Горчі Максим 1.00
Волянський Василь 1.00
Гелер Іван 1.00
Олярчук Теодор 1.00
Франд Іван 1.00
Бурняк Ц. 1.00
Розуміло Теодор 1.00
Стахурський Лука 1.00
Лисий Михайло 50
Владика Петро 50
Біломій Альберт 50
Роберецький Петро 40
Сас Теодор 40
о. Левицький Лев 5.00
Ольховий Филип 5.00
Палівода Стефан 3.00
Ольшаницька Марія 3.00
Стадник Анна 3.00
Чорній Павло 2.00
Чайка Павло 2.00
Бдзіль Іван 2.00
Бохонок Стефан 2.00
Кухта Іван 2.00
Савка Василь 2.00
Пекний Николай 2.00
Жовківський Йосиф 2.00
Процїв Іван 2.00
Головчак Павло 2.00
Русиняк Олекса 2.00
Клим Іван 2.00
Буката Йосиф 2.00

ВІДДІЛ 370.

Тов. Любов в Ню Гейвен, Конн.

Жертва з каси відділу $100.00
Жертви від членів .....

Разом $100.00

ВІДДІЛ 371.

Тов. Запорожська Січ в Ню-арку, Н. Дж.

Жертва з каси відділу ..... $ —
Жертви від части членів 44.00

Разом $44.00

Біловус Андрій $1.00
Богда Іван 1.00
Берків Николай 1.00
Яцентї Николай 1.00
Кравчук Михайло 1.00
Ковальчук Петро 1.00
Остаховський Михайло 1.00
Пархуць Василь 1.00
Петрів Анна 1.00
Петрів Іван 1.00
Романків Теодор 1.00
Романків Григорій 1.00
Семенюк Петро 1.00
Семенюк Стефан 1.00
Семенюк Іван 1.00
Савіцький Стефан 1.00
Снігур Василь 1.00
Терновський Іван 1.00
Височанський Іван 1.00
Височанська Анна 1.00
Будник Василь 1.00
Біленький Стефан 1.00
Яцентий Константин 1.00
Паньків Олекса 1.00
Починок Теодор 1.00
Рудий Михайло 1.00
Романків Марта 1.00
Сеньків Михайло 1.00
Семків Йосиф 1.00
Шумський Олекса 1.00
Тарновська Євка (Р.) 1.00
Дзюбатий Стефан 1.00
Воловіна Данило 1.00
Кузів Василь 1.00

ВІДДІЛ 385.

Тов. Запорожська Січ в Мінеаполис, Мінн.

Жертва з каси відділу ..... $ —
Жертви від части членів $35.45

Разом $35.45

Бойко Микола $1.00
Греськів Йосиф 1.00
Бутрин Петро 1.00
Давидів Іван 1.00
Денис Микола 1.00
Гарасим Григорій 1.00
Гнатишин Лько 2.70
Каюк Михайло 1.00
Каюк Катерина 1.00
Касіан Петро 1.00
Куліковський Петро 1.00
Мандюк Петро 25
Максимів Мартин 1.00
Пікула Пилип 1.00
Согоровіч Іван 1.00
Садовський Михайло 1.00
Угринчук Петро 1.00
Зубрицький Антін 1.00
Зубінський Антін 1.00
Бачинський Никола 1.00
Гунчак Микола 25
Колтик Дмитро 2.00
Литвин Йосиф 1.00
Сопотюк Василь 1.00
Сопотюк Евдокія 1.00
Шишгановський Іван 1.00
Харчишин Дука 1.00
Дмитрик Микола 1.00
Греськів Анна 1.00
Квасний Тимко 1.00
Кучинський Микола 1.00
Кіт Михайло 1.00
Гусак Микола 25
Марків Теодор 1.00
Шабатура Онуфрій 1.00

ВІДДІЛ 393.

Тов. Мирослава Січинського в Клівленд, Огайо.

Жертва з каси відділу $16.00
Жертви від членів .....

Разом $16.00

ВІДДІЛ 400.

Бр. св. Петра і Павла в Ізелін, Па.

Жертву з каси відділу проголошено.

Жертва коляди з каси відділу діслано $10.00
Жертви від части членів 13.50

Разом $23.50

Воловецький Николай $1.00
Чвалга Матій 50
Кондол Стефан 1.00
Мисик Гриньо 1.00
Міцкевич Мих. 1.00
Рокошецький Федор 1.00
Шотик Константин 1.00
Вус Дмитро 1.00
Можиловський Стефан 1.00
Морд Стефан 1.00
Кархут Дмитро 1.00
Штогно Василь 1.00
Саєвич Валентий 1.00
Шотик Олекса 1.00

16799 померло

в самім Ню Йорку на ниркові хороби минувшого року. Не позвольте статися і ви жертвою нехтуючи болі і недомагання. Пийте богато води і попробуйте

GOLD MEDAL
HAARLEM OIL CAPSULES

снітової слави мочевого стімулянту. Національний Середник з Голяндії від 1696. У всіх аптиках, три величини. Гарантований.

Дивіть за знаком Gold Medal на кождій пачці і не беріть імітацій.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ГДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ.

Слідуючі відїзди:

ЛІТУАНІЯ .... Марець 22.
ЕСТОНІЯ ..... Квітня 12.
ЛІТУАНІЯ ..... Май 3.

По дальші інформації голоситься до місцевих агентів, або пишіть до:

B. A. L.,
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Сьогорічна коляда на край принесла $173.70.

Товариство Запорожська Січ і Тов. Івана Франка завялися сього року колядою на допомогу Рідному Краєви.

Коляда увінчалася дуже гарним успіхом і дала ще один новий доказ, що в нашій громаді маємо доволі жертволюбивих, патріотичних громадян.

Коляда принесла $173.70. На пересилку ужито 20 ц., а $173.50 вислано до Обєднання в Филадельфії до вислики до краю за таким призначенєм: по $25 на інвалідів, сироти і політичних вязнів, а $98.50 призначено на допомогу Рідній Школі.

Гроші переслав секретар 206 від. У. Н. Союза, гром. Ілія Пагут.

Коляду зложили:

По $5.00: Василь Патрило, і Михайло Скібінський; по $2.00: Михайло Бордачевський, Андрій Борис, Василь Кушнір, Л. Борачок, М. Кузів, Василь Чорній, Лука Самборський; з попереднього $1.50; по $1.00: Гр. Гайковий, Никола Лотоцький, Михайло Камероніх, Николай Сулима, Гнат Тепер, Йосиф Кава, Андрій Галас, Юрій Самборський, Мойсей Копернюк, Андрій Сирота, Станислав Кравчук, Анна Борозна, Гнат Гливка, Прокіп Зарівний, Михайло Кінаш, Михайло Підгородецький, Петро Лабчинський, Ілія Козій, Петро Лофман, Семен Мостецький, Павло Коцюба, Михайло Червінський, Тимко Лаба, Данило Нитка, Катерина Гайкова, Тоний Грибович, Михайло Познанський, Василь Колитко, Андрій Сусла, Дмитро Лукинич, Петро Гук, М. Горбайчук, Олекса Косюк, Ілія Околіта, Іван Паньків, Н. Черкас, Михайло Заплітний, Кароль Сулима, К. Поляк, І. Рудик, Гнат Кушнір, Ф. Биньковський, М. Биньковський, Мих. Боднар, Мих. Яцишин, Никола Герман, І. Сарахман, Ник. Глядик, Ник. Вецал, Дм. Римінник, Петро Гаврада, Семен Комор, Амброзій Джаман, Іван Рапко, Марія Барилюк, Дмитро Пижинський, Степан Сагайдак, Григорій Кузик, Іван Затонський, Іван Камероніх, Н. Н., Стефан Бардачевський, Андрій Королишин, Йосиф Чагарин, А. Королишин, Іван Гуцал, Михайло Чагарин, Стефан Бровчук, о. М. Марущак, Михайло Пророчок, Михайло Бойко, Дмитро Бойко, Мартин Проборівський, Олекса Заходник, Яким Шаравара, М. Федишин, Іван Маленчук, Анастазія Патолюк, Михайло Бордачевський, Василь Свинарчук, Петро Стриг, Василь Кучерявка, Григорій Кічак, Іван Коцюба, М. Шедляр, О. Чубай, Микола Джаман, Йосиф Бардачевський, О. Литвинець, Д. Матвіїв; по 75 ц.: М. Городецький; по 50 ц.: Іван Панчишин, Антін Зарічняк, Василь Липко, Семен Рогожин, Василь Бровчук, Василь Пачковський, Михаїл Радимський, Дмитро Герман, С. Седляр, Т. Бровчук, М. Кришталович, Іван Цибульський, Іван Назарик, Мафтей Чофай, Михайло Заяць, Тома Коколь-ський, Іван Пурич, Я. Харук, В. Корнилюк, Петро Ремінник, Григорій Пагут, Ф. Остяк, І. Самченко, Павло Сорокатий, А. Гурняк, М. Музика, В. Боханд, М. Гніт, Л. Комоніцький, К. Гаврилишин, Я. Процишин, Гр. Кучир, Ф. Глецко, В. Козак, Л. Гончарик, О. Колісник, І. Гульовач, Гр. Бойко, Ш. Шевчук, Д. Алафійчук, Р. Баратанюк, М. Рибак. К. Албрид, О. Червінський,, Н. Стрига, Кость Липка, К. Фірман, Д. Лукиник, Ілія Пагут, Г. Голик, П. Стойко, К. Корніцький, Ї. Івасніцький, П. Сталений. Д. Зеленеський, С. Вислянський, І. Вальків, П. Клекот, С. Лемішка, І. Туз, Д. Бардачевський, М. Рибак, О. Рогожинський, Т. Каськів, С. Шаньгар, К. Свірський, Ю. Бурак, Ф. Савечко, Д. Пігун, Д. Волинець, О. Чорний, Д. Добровода, М. Леон, И. Гричух, Н. Матковський, Т. Колкольський, В. Пасирняк, И. Галовська, С. Зарічний, Петро Сулима. Петро Романовин, Іван Стрецький, Василь Буката, Федор Будник, Іван Грошовий, Григорій Дубина, Михайло Подорожний, Михайло Грошовий, Миколай Жаторів, Теодор Турецький, Григорій Сусла, Семен Бухтик, Григорій Стрик, Андрій Переслюга. Павло Зхаб, Йосиф Городивський, Михайло Фірман, Онуфрей Сусла, Стефан Гурбель, Юрко Іванович; по 40 ц.: М. Бавровський; по 30 ц.: А. Лаба. С. Шедляр, Василь Кінаш; по 25 ц.: О. Кобор, А. Лапчинський, Т. Бровчук, И. Осовий, П. Котелко; М. Рапко, В. Сарафин, М. Петрович, В. Бабій, М. Сербай. В. Чередитий, Т. Кашуба, О. Шпікула, Григорій Барабаш.

На хрестинах у гром. Василя Кінаша зібрано на сироти: $3.65. Зложили: Микола Сулима $1.00; по 50 ц.: Василь Кінаш, Михайло Кінаш, Марія Пасечняк; Мих. Грошовий 40 ц.; по 25 ц.: И. Кава, А. Перешлюга, Г. Тепер.

Разом всеї коляди було $173.70.

ПОЛЬСЬКИЙ ПОСОЛ ПРО ЛЬВІВСЬКУ КУРАТОРІЮ.

Всі голоси і протести української преси проти руйнуючої українське шкільництво політики львівської шкільної куратории вважалися по польськім боці за чисті видумки, неосновані на фактах.

Трапляється одначе, що навіть Поляки, в хвилях умового просвітку, бачать у себе ціле бездонне море ложі і безправств, доконуваних на українському населенню під Польщею.

Львівський щоденник „Дзенік Львовскі" в ч. 37 з 29. січня ц. р. пише про львівську шкільну кураторію ось що:

„В львівській шкільній окрузі є богато до зроблення. Великі впливи ендецьких шкільних дістойників довели не тільки до того, що Українці відносяться недовірливо і з відразою до польської державности, але навіть серед польських учительських сфер викликали виразний відрух в напрямі оборони загрожених інтересів школи. Розпрезване партійництво, внесення політики на шкільний терен, ведення нераз явно протидержавної акції в ім'я сфальшованих національних кличів, протегування партійних союзників, без оцінювання їх заводових кваліфікацій, врешті полагоджування всіх персональних справ при помочі послів — дають сумний образ відносин у львівській шкільній окрузі".

Представляючи дальше машінації вшехпольських політиків у львівській кураторії і вказгалі в шкільництві, пише орган львівських сенаторів":

„Очевидно, все це діялося під опікунчим оком львівської кураторії, в котрій люди такого типу як Прушиньскі затирали руки з радости, що „народова робота" гарно розвивається".

На все це можна відповісти львівському органові „санації" цитаннім: А ви з міністром освіти Бартлем і його апробатою висилів знасилуваного шкільного плебісциту і цілої шкільної політики Станіслава Грабського — ліпші? Чи кукові мило щось поможе?

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Хто пришле одного доляра, дістане одначно в рекомендованій посилці 8 книжок В. Будзиновського:

1) Ілли діди на муки, 2) Історія України І. (княжий вік), 3) Історія України ІІ. (литовсько-польский вік), 4) З живого медведя (комедія), опо відання: 5) До віри батьків, 6) Шагів Герай, 7) Небіжчик ходить, 8) Водю бути козачком, 9) Пластун. 279

Доляра висилати в рекомендованім листі на адресу: W. Budzynowsky, ul. Chrzanowska, 11. s., Lemberg, East Galicja, Poland, Europe.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НАЙНОВІЩІ ЗВІРКИ НА ПЯНО.

відграні на 4 руки, написані проф. М. Гайворонським.

43 ГАНДЗЯ, зі словами $1.00
44 РЕВУХА, зі словами 1.00
45 ГРЕЧАНКИ, зі словами 1.00

Попередні:

39 ГАЛИЧАНКА, зі словами 1.00
40 ОЙ ВИДНО СЕЛО, зі словами 1.00

SICHOWY BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ, межи Славянами і Американцями, бизнес вироблений. Продається з причини виїзду до краю. Голоситися під ч. 15 Hackensack Avenue, near 18th St., Weehawken, N. J. 46-8

ПРОДАЄТЬСЯ молочна фарма 29 акрів, 3 лошади, 6 молодих коров, 1 бик, 100 куфф, 7 індиків, 7 безрог, 193 десятин земді, дохід за молоко $385 в місяць, найліпша місцевість в нюйоркськім стейті.

Голоситися до: 46—
PETER GUZOWSKI,
404 Ann Street, Rome, N. Y.

СТ. ІВАНКІВ має місце ще на кілька продавців (мущин або женщин) в його нюйоркськім Офісі, рум 420, 132 Нессав Ст., до продажі гарні Комерції, Н. Дж., управління, котрі є 50 минут їзди від Ню Йорку. Продається на легкі сплати. Добрий комішен. Голоситись цілий день на повищу адр. в суботу і неділю на Looser Avenue, Meyer's farm, Somerville, N. J. 47-9

НА ПРОДАЖ ВЕЛИКИЙ ДІМ, добрий на літній готель (Ровд-Гавз), або Боардінг-гавз. Красне місце, 2 блоки від стації, близько ріка до купання та всякі ягоди. Фаховий человік може зробити добрі гроші в короткім часі. Голоситись особисто або листовно на адресу: 47-49

E. EWANKOW,
Formerly B. Meyer's Farms, Looser Ave.
Somerville, N. J.

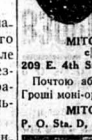

СКОРОДІЛАЮЧЕ СРЕДСТВО

проти ревматизму, простуди, корчів і других слабостий.

Помогло богатьом в короткім часі. Маю много вдячних листів. Ціна бутельки $1.00 на складі в Ню Йорку.

MITCHEL VITCHAK,
c/o Alexandroff
209 E. 4th Street, New York, N. Y.

Почтою або за посилапатою $1.50. Гроші моні-ордером шліть до: 8—
MITCHEL VITCHAK,
P. O. Sta. D, Box 25, New York, N. Y.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемпований річь. Пішіть по каталог до:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ТИСЯЧІ ВМИРАЮТЬ, А НЕ ЗНАЮТЬ ПРИЧИНИ.

Тисячі терплять денно, котрі вмирають, незнаючи причини хороби. Хотяй-докторі безперечно знають богато, всеж є таки ще богато, чого треба би знати. Возьміть напримір приміру з Катубн, котого бідака куровано на сухоти через дванайцять літ, він вже виглядав як скелетон. Коли номер доктора хотіли знати правдиву причину його смерти. Чого найменьше сподівалися, се знайшли і переконалися, що причина могла бути солітер; бо знайшли аж два досить великих. От що виказала секція тіла. Колиби сего бідака лічено як належить, зробили би ему усунений протягом пару годин, а він не мусівби вмерати так скоро. Се однак була похибка, яких ми богато робимо, коли хоруємо, не довіряю кождому і нехочемо видавати грошій. Кождій сей человік вживав якогось доброго препарату на солітера він був би днесь в живих. Тисячі мущин, женщин і дітий терплять дійсно біду через то, що не знають причини своїх хороби, коли їх дійсний клопіт є цей потвір солітер. Певними познаками цего є відходячі части того паразита. Другі симптомом є брак апетиту і вимкоми лакіметом, обложений язик, зага, болі в кріжах, членах і в ногах, завороти голови, біль головки, млости як порожній жолудок, нудність, підкоми попід очи. Жолудок отяжілий, надутий, часами дається відчувати дивне бурхотіння від жолудка до внутренностий. Зна-чить є ясні ознаки щось підсувалося назад до горла. Пацієнт має жовту шкіру, тратить на вазі, має немічний відяк, спільоване що вкинило, по поданю в шапіто, виходить до праці, завсігди дінний. Є відомо, що епілептичні напади спричинює цей потвір, котрий часто доростає понад 50 стіп. Коли достане до горлки ще, же удусити свою жертву. Побудувати цего потвора сейчас, заки підкопане ваше здоровля безповоротно. Вишліть $10.48 за дозу Laxlax, коли хочете позбутися цего страшного паразита. Laxlax є нешкідливий навіть коли у вас нема хробака. Продається лише у Royal Laboratory, 145 Netting Bulldg. Windsor, Ont. На забезпечення посилки додайте 25 центів окремо. За післяплатою не висилаємо. (С.5)

ЮЛІЯ ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЬ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ІНШІ ЗАБАВИ.

129 E. 7th ST., NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568